

Opciók ügyletek – egyszerűen

Az Opciók ügylet két fél közötti szerződéses viszony, melynek keretén belül az opció vevője jogosulttá válik az Opciók ügylet Alaptermékének vételére/ vagy eladására, míg az opció eladója kötelezettséget vállal az Alaptermék eladására/ vagy vételére az Opciók ügylet keretében meghatározott Kötési árfolyamon egy jövőbeni időpontban (az Opciók ügylet Lejáratakor).

1. Kinek ajánljuk a figyelmébe az opciók ügyleteket?

- azoknak, akik Tőkeáttétel segítségével nagyobb mértékben szeretnék részesedni az Alaptermék teljesítményéből;
- azoknak, akik szeretnék pozícióikat fedezni (pl. importőrök, exportőrök, részvénypozíciókkal rendelkezők);
- azoknak, akik egy oldalazó piacon opció kiírásával extrahozamra szeretnék szert tenni, vállalva azt, hogy a piaci körülmények esetleges megváltozása esetén az opció Lejáratakor veszteséget érhetnek el;
- akik egy piaci trendet szeretnék meglovagolni (a kiválasztott Alaptermék csökkenésére vagy emelkedésére számítanak);
- akik a lehetséges magasabb hozam érdekében hajlandóak magasabb kockázatot vállalni, ami akár a befektetett tőkénél nagyobb összegű veszteséget is jelenthet.

2. Termékparaméterek, fogalmak

A) Alapfogalmak

Tőzsdei opció	Szabványosított, tőzsdére bevezetett Opciók ügylet. Ebben az esetben a Futamidő, Alaptermék, Kötési árfolyam (árpiaci termékek esetén ezek minősége és egyéb paraméterei) valamint a kontraktus mérete tőzsdei szabványokhoz kötött. A piacot a megfelelő likviditás és folyamatos árjegyzés jellemzi.
OTC opció	Tőzsdén kívüli, nem szabványosított piacon kereskedett Opciók ügylet. Az ügylet paraméterei egyedi megállapodások függvényei. A piacot általában a likviditás alacsony foka jellemzi, kivételt képez ez alól az OTC deviza opciók piac melyet a likviditás magas foka jellemez.
Opció típusai	<i>Európai típusú opció</i> esetében a joggal csak egyetlen időpontban, az opció Lejárati időpontjában lehet élni. Az <i>amerikai típusú opció</i> esetében a joggal az opció Lejárati időpontjáig bármikor lehet élni.
Alaptermék	Opciók ügylet alapjául választott pénzügyi eszköz, mely igen széles kört ölel fel: lehet deviza, részvény, index, árpiaci termék stb.
Kötési árfolyam (Strike)	Az Opciók ügylet kötésének pillanatában meghatározott árfolyam, amelyen az opció jogosultja az opció Lehívásakor jogosult megvenni (call opció)/ eladni (put opció) az opciók ügylet Alaptermékét.
Opciók díj	Az opció jogosultja által fizetett díj, az opciók jog ellenértéke. Értékét jelentősen befolyásolja az Opciók ügylet Kötési árfolyama, az Alaptermék azonnali árfolyama valamint az Alaptermék volatilitása.
Opciók díj elszámolásának napja	Adott Opciók ügylet tekintetében értelmezhető elszámolási nap, melyen az Opciók ügylet jogosultja köteles az opciók díjat megfizetni.
Opció Lejárati Napja	Amely napon (európai jellegű opció esetén) vagy amely napig (amerikai jellegű opció esetén) a Lehívás érvényesíthető.
Opció Lejárati időpont	Az Opció Lejárati Napján az az időpont, amikor (európai jellegű opció esetén) vagy ameddig (amerikai jellegű opció esetén) a Lehívás érvényesíthető.
Lehívás	Az opció jogosultja vételi vagy eladási jogának érvényesítése egyoldalú Lehívási nyilatkozat megtételével az Opció Lejárati időpontjában.

Opció Lejáratkori elszámolása	Az a nap, amelyen a Felek az opciós pozíció Lezárását követően pénzügyileg elszámolnak egymással.
Lejáratkor Elszámolás módja	Elszámolás módja lehet fizikai szállítás illetve árfolyam-különbözet szerinti. OTC opciós ügyletek esetében az elszámolás módjáról az ügylet kötés pillanatában kell nyilatkozni. Tőzsdei opciók esetében az elszámolás módja a mindenkori Terméklistában kerül meghatározásra.
Árfolyam-különbözet elszámolása	Lehívás esetén az opció kötelezettje a jogosultnak az Opció Ügyletben vagy a vonatkozó szabályzatokban meghatározott módon kiszámított pénzüsszeget fizeti. A pénzüsszeg számítása az Opció Ügylet és a Kötési árfolyam függvényében kerül kiszámításra.
Fizikai szállítás	A Lehíváskor az opció kötelezettje az Opció Ügyletben meghatározott mögöttes befektetési eszköz- vagy pénzeszközmennyiséget a jogosult rendelkezésére bocsátja. Az Erste Befektetési Zrt. által meghatározott, Fizikai szállításra vonatkozó szabályait jelen tájékoztató 4. pontja tartalmazza részletesen.
Tételes fedezettségi követelmény	A pozíció nyitás feltétele az ügylet kötelező Fedezettségi követelményének megfelelő fedezet biztosítása. Mértékét a mindenkori hatályos Fedezeti és Biztosítási Hirdetmény határozza meg. A tételes Fedezettségi követelmény az opciós pozíció élettartalma alatt módosulhat, tükrözve a piaci folyamatok változását. Ennek következtében esetenként Ügyfél részéről a fedezet feltöltése válhat szükségessé.
Kényszerlikvidálás	Amennyiben a fedezet feltöltésére vonatkozó felszólításnak Ügyfél nem tesz eleget (a felszólítási folyamatot a mindenkori hatályos Üzletszabályzat szabályozza), Ügyfél szándékától függetlenül a pozíció részleges, vagy teljes zárásra kerül (lásd Opció Ügylet Lejárat előtt történő zárása). Fizikai Szállítási ügylet esetében ezen kívül a Lejáratkori Lezárásra is sor kerülhet. Ennek folyamata: (1) az Elszámolási napon az ügyfél által szállítandó eszközzel az ügyfél ERSTÉ-nél vezetett Számlája megterhelésre kerül (2) az ügylet megillető teljesített, Opció ügyletben meghatározott ellenértéke jóváírásra kerül, (3) majd az ERSTE az így keletkezett negatív eszkozegegyenleg tekintetében az adott eszközt kényszerlikvidálja (deviza esetében a kapott ellenértékre történő váltással, egyéb eszköz esetében annak eladásával).

B) Felvehető pozíciók/ maximum veszteség, nyereség

Long call opciós pozíció	<p>Az opció Lejáratának időpontjában vételi jogot biztosító pozíció. Az opció jogosultja abban az esetben él lehívási jogával, amennyiben a Lejáratkori időpontban az Alaptermék azonnali árfolyama magasabb az opció Kötési árfolyamánál.</p> <p style="text-align: center;"><i>Maximum veszteség: Opció díj</i> <i>Maximum nyereség: Korlátlan.</i></p>
Long put opciós pozíció	<p>Az opció Lejáratának időpontjában eladási jogot biztosító pozíció. Az opció jogosultja abban az esetben él lehívási jogával, amennyiben a Lejáratkori időpontban az Alaptermék azonnali árfolyama alacsonyabb az opció Kötési árfolyamánál.</p> <p style="text-align: center;"><i>Maximum veszteség: Opció díj</i> <i>Maximum nyereség: Opció Kötési árfolyam - Opció díj</i></p>
Short call opciós pozíció	<p>Az opció Lejáratának időpontjában eladási kötelezettséget nyújtó pozíció.</p> <p style="text-align: center;"><i>Maximum veszteség: Korlátlan</i> <i>Maximum nyereség: Opció díj.</i></p>
Short put opciós pozíció	<p>Az opció Lejáratának időpontjában vételi kötelezettséget nyújtó pozíció.</p> <p style="text-align: center;"><i>Maximum veszteség: Opció Kötési árfolyam – Opció díj</i> <i>Maximum nyereség: Opció díj</i></p>

A fentiekben megjelölt maximális veszteségek és nyereségek egyszerű un. plain vanilla opciós esetében érvényesek.

3. Opció Ügylet lezárása

A) Opció Ügylet Lejárat előtt történő lezárása

Opció ügyletből fakadó pozíció az Opció ügylet Lejáratáig bármikor lezárható. A lezárásnak módja: a meglévő Opció ügylet Lejárat Napjára szóló, az adott Opció ügyletben meghatározott, azonos típusú (put/ call), jellegű (amerikai/európai) és Kötési árfolyamú, ugyanazon Alaptermékre vonatkozó, de **ellentétes irányú** Opció ügyletre vonatkozó megbízás teljesítésével. A pozíció lezárásakor Ügyfélnek megszűnik valamennyi, opciók pozícióból eredő joga/ kötelezettsége, Ügyfél nyeresége/vesztesége a fizetett és kapott opciók díj különbségéből adódik.

B) Opció Ügylet Lejáratkori lezárása

Amennyiben az opció Lejárat időpontjáig nem kerül sor az opciók pozíció lezárására, úgy a Lejárat időpontjában

- az opció **lejárl** kifut anélkül, hogy Lehívásra sor kerülne, azaz az opció jogosultja nem él vételi/ eladási jogával.
- az opció Lehívásra kerül, azaz az opció jogosultja erre vonatkozó Nyilatkozat megtétele mellett él vételi/eladási jogával. Ebben az esetben az Opció Lejáratkori elszámolásakor sor kerül az Ár-különbözet elszámolására vagy Fizikai teljesítésre.

4. Erste Befektetési Zrt. Fizikai Szállításra/ teljesítésre vonatkozó szabályai

- Az Erste Befektetési Zrt. fenntartja a jogot arra, hogy olyan Opció Ügylet esetén, ahol Fizikai Szállítás lehetséges, eseti megbízást abban az esetben fogadjon el, ha Ügyfél kötelezettséget vállal a Fizikai Szállításon kívüli Lezárásra. Ebben az esetben a Lezárásra vonatkozó megszorításokról Erste Befektetési Zrt. (továbbiakban Erste) Ügyfelet az Opció Ügylet megkötése előtt tájékoztatja.
- Amennyiben az irányadó szabályozott piaci és Elszámolóházi szabályzatok és Erste szabályai **Fizikai Szállítást lehetővé tesznek**, a Fizikai Szállítás tekintetében az alábbi szabályok alkalmazandóak:
 - Amennyiben a Felek közötti megállapodás alapján a Fizikai Szállításra az Ügyfél nem jogosult, Ügyfél köteles a Lejárat előtti Lezárást legkésőbb a Lejárat Napot megelőző kereskedési nap CET 16:30-ig megtenni. Abban az esetben, ha Ügyfél ezen kötelezettségét elmulasztja, Erste jogosult kényszerlikvidálni, amelyből eredően az Ügyfelet ért veszteségekért ERSTE nem felel.
 - Amennyiben az Ügyfélnek lehetősége van a Fizikai Szállításra, Ügyfél köteles legkésőbb a Lejárat Napon, 30 perccel a Lejárat Időpont előtt Fizikai Szállítás feltételeit teljesíteni: azaz általa teljesítendő befektetési eszközmennyiséget vagy pénzeszközmennyiséget ERSTE rendelkezésére bocsátani. Amennyiben Ügyfél ezen kötelezettségének nem tesz eleget határidőben, az ERSTE jogosult kényszerlikvidálni, amelyből eredően az Ügyfelet ért veszteségekért ERSTE nem felel.

5. Az Opciók díjat befolyásoló tényezők

Az alábbi paraméterek emelkedésére	Call opció értéke	Put opció értéke
Azonnali árfolyam	+	-
Kötési árfolyam	-	+
Volatilitás	+	+
Kockázatmentes hozamok	+	-
Lejáratig hátralévő futamidő	+	+

6. Kockázati tényezők

- A Tőkeáttételen keresztül az Opciók ügylet felnagyítja a piaci mozgásokat. Amennyiben az Alaptermék árfolyama ellentétesen alakul a felvett pozícióhoz képest, úgy a Tőkeáttétel következtében a felvett pozíción elért veszteség többszöröse lesz annak, mint amit Ügyfél az azonnali piacon realizált volna.
- Opciók esetében számolni kell az Alaptermék árfolyamkockázatával, az Alaptermék volatilitásának változásával, a piaci hozamszintek valamint a Lejáratig hátralévő futamidő változásával. Ezen tényezők opció díjára gyakorolt hatását jelent Tájékoztató 5. pontja mutatja be.
- Az Alaptermék árfolyammozgásának, volatilitásának következtében fedezet pótlás válhat szükségessé. Amennyiben Ügyfél készpénz befizetéssel, utalással, értékpapír transzferálással nem tud eleget tenni a fedezet pótlásáról szóló felszólításának, úgy Kényszerlikvidálásra kerülhet sor
- A Fedezetlen call opció kiírójának vesztesége korlátlan.
- Az Opciók ügylet jogosultja, amennyiben az Alaptermék árfolyama nem megfelelő irányban mozdul el (call opció esetében az Alaptermék árfolyama csökken, put opció esetében nő) az opció jogosultja elveszíti az Opciók Ügylet nyitásakor fizetett Opciók díjat.
- OTC opciók esetében korlátozott a piac likviditása. Ezért előfordulhat olyan eset, amikor az Opciók Ügylet Lejárat előtti lezárása nehézkesen vagy esetlegesen csak veszteséggel tehető meg.
- A tőzsdéi opciókkal ellentétben OTC opciók esetében az Opciók ügyletet kötő fél Partner kockázatot fut, azaz vállalja annak kockázatát, hogy az Opciók ügylet lejáratakor az Opciók ügylet kötelezettje nem teljesít.
- Befektetési döntése meghozatala előtt mindenkor mérlegelje, hogy az adott befektetés megfelel-e hosszabb távú terveinek, befektetési céljainak valamint, hogy felmérte és megértette a befektetés lehetséges kockázatait, jellemzőit és azok az Ön számára elfogadhatóak.

7. Adózási tudnivalók

Az Erste Befektetési Zrt.-nél köthető opciók ügyletek ellenőrzött tőkepiaci ügyletnek minősülnek, a keletkezett árfolyamnyereség után az adó 15%, azzal, hogy adólevonásra és megállapításra a kifizető részéről nem kerül sor, azt a magánszemélynek önadózással kell majd a vonatkozó évi adóbevallásával teljesítenie. Ekkor a határidős ügyleteket elszenvedett veszteség is elszámolható más ellenőrzött tőkepiaci ügyleteken elért nyereséggel szemben és az eredményt éves szinten, adóévre vonatkozóan kell megállapítani: így ez esetben jövedelemnek az adóévben, pénzben elszámolt ellenőrzött tőkepiaci ügyleti nyereségek együttes összegének a magánszemélyt terhelő, adóévben pénzben elszámolt ellenőrzött tőkepiaci ügyleti veszteségek együttes összegét meghaladó rész tekinthető.

A jelen dokumentumban foglalt információk nem teljes körűek és a változtatás jogát az Erste Befektetési Zrt. fenntartja.

A jelen dokumentum tartalma nem minősül befektetési ajánlatnak, ajánlattételi felhívásnak, befektetési tanácsadásnak vagy adótanácsadásnak. A leírtak célja kizárólag a határidős ügyletekkel kapcsolatos egyes specifikus információk megismertetése a befektetőkkel, amelyek segítséget kívánnak nyújtani ahhoz, hogy az ügyletkötés előtt kellő információval rendelkezzenek e befektetési formáról. A Befektetési hitellel kapcsolatos további információkat **Üzletszabályzatunk** is tartalmazza, amely elérhető az Erste Befektetési Zrt. honlapján (www.erstebroker.hu). Kérjük, hogy amennyiben megfontolt befektetési döntése meghozatala érdekében e Termékkel kapcsolatosan a fentiekben túlmenően további tájékoztatásra van szüksége, szíveskedjen társaságunk munkatársait felkeresni, akik készséggel állnak rendelkezésére. Kérjük továbbá, hogy befektetési döntése meghozatala előtt óvatosan mérlegelje befektetése tárgyát, kockázatát, díjait, a számlavezetéshez kapcsolódó díjakat, költségeket és a befektetésekből származó esetleges károkat, továbbá döntésekor vegye alapul a Befektetési hitelhez kapcsolódó kockázatokat is, mely kockázatok eltérőek lehetnek a termék mögöttes struktúráját képező eszközök kockázataitól és amellyel kapcsolatosan a jelen dokumentum is tartalmaz tájékoztatást.